

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling 2023/2024

Alströmergymnasiet Sektor 4

Denna rutin och riktlinje syftar till att systematiskt och målinriktat främja allas lika rättigheter och möjligheter, samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Varje sektor ska ta fram en plan där det systematiska arbetet med att främja allas lika rättigheter och möjligheter, samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling dokumenteras, följs upp och utvärderas. Planen ska anpassas till läget som råder vid aktuell sektor. Ansvarig för planen är rektor.

I dokumentet finns rutiner som anger personalens ansvarsfördelning från information om att en elev känt sig utsatt, hur rapporteringsskyldigheten utförs, rutin för utredning, hantering av elev som anser sig utsatt och den elev eller personal som påstås ha utsatt eleven för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, dokumentation under ärendets gång samt uppföljning i ärendet.

Del 1 är en allmän del som innehåller lagstiftning, värdegrund, definitioner av centrala begrepp samt förvaltningens övergripande ansvarsfördelning.

Del 2 innehåller sektor 4:s aktiva arbete med likabehandling inklusive rutin vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Innehåll

Del 1 Allmän del	3
Lagstiftning	3
Värdegrund	3
Centrala begrepp	3
Kränkande behandling	3
Diskriminering	4
Direkt diskriminering	4
Indirekt diskriminering	5
Bristande tillgänglighet	5
Trakasserier	5
Sexuella trakasserier	5
Instruktioner att diskriminera	5
Repressalier	5
Ansvarsfördelning	6
Del 2 arbete och rutiner för sektor 4	7
Övergripande mål	7
Delaktighet vid upprättande av och information om likabehandlingsplanen	7
Ansvar	7
Arbetet med åtgärder för att undersöka om det finns risker för kränkande behandling och diskriminering	9
Arbetet med analys av orsaker till upptäckta risker och hinder	9
Arbetet med att främja, förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering	10
Utredning, dokumentation och åtgärder vid trakasserier och kränkande behandling mellan elever	10
Utredning, dokumentation och åtgärder av trakasserier och kränkande behandling av personal mot elev	11
Utvärdering av föregående års arbete	12
Åtgärder som skall genomföras läsåret 2023/2024	13
Utvärdering sker genom att:	14
Bilaga 1	15

Del 1 Allmän del

Lagstiftning

Alla skolor i Sverige är enligt 6 kap 6 § skollagen (2010:800) skyldiga att bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Vidare ska huvudmannen enligt 6 kap 8 § skollagen se till att det årligen upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Enligt 3 kap 16 § diskrimineringslagen (2008:567) är alla utbildningsanordnare skyldiga att dokumentera arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga och främja arbetet att motverka diskriminering.

Kultur- och utbildningsförvaltningens utbildningsverksamhet har valt att sammanföra dokumentation av detta arbete i en och samma plan för varje skolenhet.

Värdegrund

Enligt 1 kap 5 § skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna om människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. I läroplanerna för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen förtydligas skolans värdegrund, se SKOLFS 2011:144, SKOLFS 2013:148 och SKOLFS 201:101.

Centrala begrepp

Diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och repressalier är centrala begrepp i diskrimineringslagen och i skollagen.

Förbud mot diskriminering tillhör de grundläggande mänskliga rättigheterna. Alla elever ska ha samma rättigheter att vistas i skolan utan att utsättas för diskriminering eller kränkande behandling.

Enligt diskrimineringslagen och skollagen ska varje skolenhet arbeta aktivt för att förebygga och förhindra att elever utsätts för diskriminering och kränkande behandling. Skolan får inte heller utsätta elever för repressalier i samband med anmälan eller utredning av trakasserier eller kränkingsärenden. Detta finns angivet i 2 kap. 18 § diskrimineringslagen samt i 6 kap. 11 § skollagen.

Kränkande behandling

Skollagens definition av kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker en elevs värdighet. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några bryter mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan utföras av såväl elever som personal. Kränkningar kan utföras av,

eller riktas mot, en eller flera personer. En kränkning kan äga rum vid ett enstaka tillfälle eller vara systematisk och återkommande.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska (t.ex. knuffar och slag)
- Verbala (t.ex. ovänligt bemötande, hånfulla skratt, gliringar, nedlåtande attityd, hot eller bli kallad för olika saker)
- Icke verbala (t.ex. suckar, blickar, miner)
- Psykosociala (t.ex. osynliggörande, utfrysning, sprida rykten)
- Text- och bildburna (t.ex. klotter, brev, e-post, sms, mms, sociala medier)
- Att skada eller förstöra personliga tillhörigheter

Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för när en individ eller grupp av individer missgynnas och när missgynnandet har koppling till någon av de i diskrimineringslagen angivna diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Skolor är skyldiga att bedriva ett förebyggande och främjande arbete för att inom verksamheten motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Enligt diskrimineringslagen finns sex typer av diskriminering.

Direkt diskriminering

Någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Bristande tillgänglighet

En person med funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning. Begreppet tillgänglighet omfattar såväl undervisning som lokaler.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Det är endast när en representant för huvudmannen utsätter en elev för trakasserier som det anses vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. När en elev utsätter en annan elev för trakasserier är det inte diskriminering enligt diskrimineringslagen. Däremot träder skollagens regler i kraft. Huvudmannen har alltid ansvar för att utreda misstänkta trakasserier och vidta åtgärder för att få dem att upphöra.

Sexuella trakasserier

Ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Det är endast när en representant för huvudmannen utsätter en elev för sexuella trakasserier som det anses vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. När en elev utsätter en annan elev för sexuella trakasserier är det inte diskriminering enligt diskrimineringslagen. Däremot träder skollagens regler i kraft. Huvudmannen har alltid ansvar för att utreda misstänkta sexuella trakasserier och vidta åtgärder för att få dem att upphöra.

Instruktioner att diskriminera

Order eller instruktioner att diskriminera någon och som lämnas åt någon som står i lydnds- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen.

Repressalier

Den som påstås ha utsatt någon för diskriminering eller inte bedrivit ett arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering får inte utsätta en enskild person för repressalier på grund av att hen anmält eller påtalat handlandet, medverkat i en utredning enligt lagen eller avvisat eller fogat sig i trakasserier eller sexuella trakasserier från den som påstås ha diskriminerat.

Även i skollagen finns förbud mot att utsätta en elev för repressalier på grund av att eleven medverkat i en utredning om kränkande behandling eller påtalat att någon handlat i strid med reglerna i 6 kap skollagen.

Ansvarsfördelning

Enligt skollagen och diskrimineringslagen är det huvudmannen som har ansvar för att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Enligt Kultur- och utbildningsnämndens delegationsordning, § 2 KUN, är ansvaret för upprättandet av plan för likabehandling och utredning av kränkande behandling delegerat till rektor.

Rektor ska initiera, följa upp och utvärdera arbetet i enlighet med plan i samråd med programledare på respektive program. Rektor ansvarar för att planen följs och att elever, vårdnadshavare och personal är informerade om planen. Rektor ansvarar för att alla delar i arbetet sker i samverkan med elever och personal.

All personal inom verksamhet Utbildning är skyldiga att anmäla till rektor alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som kommer till dess kännedom.

I varje sektors plan kan utförandet av vissa aktiva åtgärder fördelas på andra roller. Det kan handla om att mentor i sin mentorsgrupp genomför aktiviteter eller att lärare genomför enkäter under lektionstid för att skapa delaktighet.

Personalen är enligt 6 kap 10 § skollagen skyldig att anmäla till rektor om den får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Rektor ska i sin tur anmäla till huvudmannen som enligt skollagen är skyldig att se till att ärendet utreds skyndsamt. Detta gäller även om en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen. Huvudmannen har också ansvar för att hålla sig underrättad om anmälningarna om kränkande behandling och diskriminering och se till att de åtgärder som skäligen kan krävas vidtas.

Del 2 arbete och rutiner för sektor 4

Sektor 4 består av Ekonomiprogrammet, El- och energiprogrammet, Försäljnings- och serviceprogrammet samt Estetiska programmet.

Övergripande mål

- Alla elever på sektorn ska känna sig trygga, vara respekterade, bli väl bemötta och det är oacceptabelt att en elev utsätts för sexuella trakasserier, trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna eller annan kränkande behandling.
- All personal ska aktivt medverka till att förebygga, motverka, utreda och åtgärda alla former av sexuella trakasserier, trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna eller annan kränkande behandling.

Delaktighet vid upprättande av och information om likabehandlingsplanen

- **Elevernas delaktighet**

Eleverna görs delaktiga på mentorstiden och genom samtal i klassen om vad diskriminering och kränkningar är och vad de ska göra om de upplever att de själva eller någon annan blir utsatt för detta.

Skolans ordningsregler lyfts och diskuteras återkommande under läsåret på mentorstiden.

- **Vårdnadshavarnas delaktighet.**

Likabehandlingsplanen presenteras och samtalas kring vid föräldramöte vid läsårsstart. Den reviderade planen finns tillgänglig för vårdnadshavarna på Alströmergymnasiets webbsida.

- **Personalens delaktighet**

I juni varje läsår medverkar alla lärare och elevvårdspersonalen i att utvärdera de insatser som är gjorda. Från läsårsstart arbetar personalen med att synliggöra och gå igenom den nya planen så att den blir ett levande dokument för elever och berörd personal på skolan.

Arbetet utgår från programarbetslaget och tas även upp på APT där lärarna från alla fyra program deltar.

Ansvar

- **Personalens ansvar**

Följa och respektera skolans likabehandlingsplan.

Reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och i mötet med elever.

Bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt.

Dokumentera misstanke om någon elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, vidta åtgärder samt följa upp och informera rektor om händelsen.

När personal misstänker att någon bland personalen utsätter någon elev för diskriminering eller annan kränkande behandling meddelas rektor detta.

Att vara tillgängliga för sina elever på lektioner och i så hög utsträckning som möjligt även på elevers håltimmar och raster.

- **Rektors ansvar**

Se till att samtlig personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan. Se till att det bedrivs ett målmedvetet arbete för att motverka kränkningar och diskriminering.

Se till att likabehandlingsplanen årligen utvärderas och revideras.

Utreda ärende om elev känner sig kränkt av annan elev eller av personal.

- **Programledarens ansvar**

Programledaren leder arbetet med denna plan på respektive program i samråd med rektor. Programledaren ska initiera, följa upp och utvärdera arbetet i enlighet med denna plan.

- **Mentorns ansvar**

Mentor ansvarar för att i sin elevgrupp genomföra de aktiviteter som beslutats om, enligt denna plan. Introduktionssamtal mellan elev och mentor sker i samband med skolstart.

- **Elevhälsans ansvar**

Skolsköterskan ansvarar för att ta tillvara generaliserbar kunskap vad gäller hälsa och återkoppla på programnivå.

På uppdrag av rektor är elevhälsan behjälplig i att utreda anmälda kränkningar. Kurator, skolsköterska och specialpedagog är behjälpliga i det främjande och förebyggande värdegrundsarbetet på skolan.

- **Elevernas ansvar**

Följa och respektera skolans likabehandlingsplan. Bemöta sina kamrater och de vuxna på skolan på ett respektfullt sätt. Alla elever bör, om möjligt, försöka förhindra kränkningar, genom att säga ifrån eller berätta för personal på skolan (mentor, lärare, elevhälsa eller rektor) om det inträffade.

Arbetet med åtgärder för att undersöka om det finns risker för kränkande behandling och diskriminering

- **Elevenkät**
Eleverna besvarar GR-enkäten (eller motsvarande enkät) som, bland annat, handlar om deras upplevelse av trygghet och trivsel på skolan.
- **Uppmärksamhet i vardagen**
Personalen ser det sociala samspelet mellan elever på lektionerna och kan då upptäcka konflikter och ojämnt samspel. På raster och håltimmar finns tillfällen att observera elevernas interaktion i andra sammanhang än undervisningssituationen.
- **Samtal med elever**
Mentorer har kontinuerliga samtal med elever om hur de mår. Om det har hänt något som de upplever inte är bra hjälper mentor eleverna att lösa konflikter och vid behov ta hjälp av elevhälsoteamet.
- **Elever undersöker den psykosociala och fysiska arbetsmiljön**
Varje höst genomförs på respektive program en skyddsronnd där elevskyddsombud deltar tillsammans med rektor, programansvarig lärare, fackligt skyddsombud samt vaktmästare. Elevskyddsombuden som medverkar på arbetsmiljöronden utses varje år tillsammans med rektor och fackligt ombud.
- **EHT**
Hälsosamtal med skolsköterska erbjuds samtliga elever under första läsåret på samtliga program. I behövliga fall erbjuder kurator ett eller flera samtal utifrån trivsel och trygghet, i grupp eller med enskilda elever.

Arbetet med analys av orsaker till upptäckta risker och hinder

Arbetet med att analysera orsaker till upptäckta risker och hinder sker vid olika tillfällen under läsåret.

- **Samtal mellan personal**
Berörd personal informeras löpande om händelser och incidenter. Tillfällen för detta är vid möten i vardagen och på EHT. Det finns även utrymme på arbetslags- och arbetsplatsträffar att samtala om elevers situation på skolan.
- **Analys av elevenkät**
I samband med att elevenkäten gjorts sker en analys. Analysen ligger till grund för utvärdering av befintlig plan samt revideringen av densamma i augusti.
- **Arbetsmiljöronden**
Efter genomförd arbetsmiljöronnd sker en analys och åtgärder planeras.
- **Statistik över anmälda kränkningar och tillbud**
Rektor sammanställer statistik över anmälda kränkningar och tillbud på programmet under föregående läsår.

Arbetet med att främja, förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering

- **Ordningsregler**
Utarbetas under medverkan av eleverna och utvärderas och uppdateras vid behov. Skolans ordningsregler går igenom vid varje läsårsstart av mentor på mentorstiden.
- **Samtal**
Samtal om värdegrundsfrågor och ordningsregler sker på mentorstid samt på lektioner utifrån innehåll i de olika kurser eleverna läser.
- **Utvecklingssamtal**
Vid utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare, en gång per termin, förs en dialog kring trivsel och trygghet och hur eleven upplever skolan.
- **Tillsyn**
Lärarnas arbetsrum är belägna i direkt anslutning till elevernas hemvist och uppehållsytor, vilket ökar vuxnas närvaro i lokalerna. Alla arbetar aktivt för att reagera vid eventuella negativa kommentarer, suckar, blickar mm.
- **EHT (Elevhälsoteamet)**
Varje vecka träffar rektor sitt EHT bestående av kurator, skolsköterska och specialpedagog, för att ta upp elevärenden samt föra dialog kring klimatet på skolan. EHT deltar vid möten kring enskilda elever och arbetar med förebyggande insatser. EHT besöker respektive arbetslag minst en gång per termin för att lyssna in nuläget på såväl individ- som gruppnivå. I dialog med lärare beslutas vilket stöd och form av aktiviteter som EHT kan bidra med i klasserna under läsåret. Exempelvis besöker EHT under läsåret 23/24 alla klasser i årskurs 1 för samtal med eleverna om värdegrund och kränkningar.
- **Temadagar/- lektioner**
Arbetet med att förebygga och förhindra sker regelbundet och här spelar gemensamma aktiviteter för alla elever en viktig roll. Ett exempel är "Den goda starten" som står för de rutiner vi har när vi tar emot våra nya elever i åk 1 i augusti, andra exempel är programmets dag som genomförs på hösten, gemensamma aktiviteter på programmen, studiebesök samt kortare eller längre studieresor.

Utredning, dokumentation och åtgärder vid trakasserier och kränkande behandling mellan elever

På sektorn arbetar lärarna dagligen med att hjälpa elever att hantera konflikter. Det är ofta mindre händelser som är uppklarade under dagen eller som bara behöver en koll under några dagar för att se att konflikten upphört.

Vid allvarigare händelser och när händelsen bedöms som en kränkning följs nedanstående arbetsgång:

1. Den som får kännedom om kränkningen kontaktar rektor eller ansvarig mentor för den utsatte eleven.

2. Rektor ger i uppdrag till mentor och/ eller kurator att genomföra ett samtal med den utsatte eleven och dokumentera samtalet enligt blanketten ”Anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling” (se bilaga 1). Viktigt att den som genomför samtalet har god kunskap om eleven.
3. Kontakt med den utsattes och utövarens/utövarnas föräldrar tas skyndsamt av respektive mentor alternativt rektor. Samtalen dokumenteras.
4. Mentor och/ eller kurator meddela rektor om vad som framkommit i samtalen och vilka åtgärder som gjorts. Rektor beslutar om ”utredning av kränkning” ska ske eller ej. Startas utredning anmäler rektor ärendet till huvudman enligt nedanstående rutin.
5. Vid Alströmergymnasiet upprättar rektorns administration ett diarienummer som sedan skrivs in i utrednings-dokumentationen i elevhälsosystemet ProReNata. Ärendet i ärendehanteringssystemet döps till ”Anmälan om kränkande behandling och/eller trakasserier” och sekretessmarkeras enligt 23 kap 2 § OSL. **Rektor ansvarar för att utredningen genomförs skyndsamt.** Dokumentationen bör innehålla uppgifter om vad som föregått anmälningen, redogörelse av förlopp, inblandade samt vidtagna åtgärder. Rektorn ansvarar att samtliga uppgifter som kan ha betydelse för ärendet dokumenteras. Utredningen ska utmynna i ett ställningstagande om händelsen utgör trakasserier/kränkande behandling enligt lagens mening eller ej. Rektor ska vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Det ska alltid övervägas om en anmälan till en annan myndighet bör göras, till exempel polis, socialtjänst eller Arbetsmiljöverket.
6. För att vara säker på att trakasserier och kränkande behandling inte upprepas ska beslutade åtgärder följas upp och utvärderas. Under de följande veckorna görs uppföljande samtal med de inblandade.

Utredning, dokumentation och åtgärder av trakasserier och kränkande behandling av personal mot elev

När skolpersonal får information om att en elev känt sig utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av någon personal genomför utbildningschef tillsammans med kurator ett inledande samtal inom 24 timmar, där fokus ligger på att få en bild av händelsen och avgöra om en utredning ska inledas. De tar också kontakt med eventuella vårdnadshavare till den som anser sig blivit utsatt för kränkande behandling. Utredande samtal med personal som misstänks ha trakasserat eller kränkt elev genomförs av utbildningschef. Utredningen har samma grundläggande struktur som utredning mellan elever. Utredningskravet gäller även om det inte inledningsvis finns bevis för att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering har skett, och även om elev och/eller vårdnadshavare inte vill att händelsen ska utredas.

Utbildningschef ska genomföra en utredning av misstänkt diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och dokumentera under utredningens gång enligt en i förvaltningen

gemensam mall. Då dessa ärenden omfattas av sekretess ska ärendet registreras i kommunens gemensamma ärendehanteringssystem. Vid Alströmergymnasiet upprättar skolans administration ett diarienummer som sedan skrivs in i utrednings-dokumentationen i elevhälsosystemet ProReNata. Ärendet i ärendehanteringssystemet döps till "*Anmälan om kränkande behandling och/eller trakasserier*" och sekretessmarkeras enligt 23 kap 2 § OSL. Utbildningschef ansvarar för att utredningen genomförs skyndsamt.

Utvärdering av föregående års arbete

Den goda starten och hur vi tar emot våra elever i åk 1 arbetar vi med som alltid. Vi ser att detta har stor betydelse när det gäller att ge våra elever en bra start på sin gymnasiegång här hos oss. Det ger dem möjligheter att lära känna varandra och här påbörjas arbetet med att forma gruppen och klassen. Inom ramen för "Den goda starten" arbetade vi också med teambildning med eleverna i framför allt åk 1, men även i de andra årskurserna. Lärarna tillsammans med mentorerna på programmen planerade och genomförde aktiviteter blandat med informationstillfällen i syfte att öka sammanhållningen i klasserna och grupperna.

På programmets dag och klassens dag ordnade programmen och mentorerna i varje klass olika former av aktiviteter med eleverna för att skapa en god stämning, samhörighet och gemenskap både på programmen och i klasserna. I samma syfte genomfördes ett flertal projekt, vissa av dem kursövergripande och klassgemensamma, men även årskursövergripande, inom undervisningen. Några exempel här är UF-mässa, Julmarknad, medverkan i Lights in Alingsås, konserter och föreställningar. Dessa fungerade generellt bra och var uppskattade av elever, personal och besökare. Vi såg att projekten ökade elevernas engagemang och gemenskap på respektive program men även över programgränserna.

I samband med de diskussioner vi hade inför läsåret beslöt vi oss för att fortsatt använda placeringslistor, i framförallt åk 1 men även i övriga årskurser och klasser vid behov, som med jämna mellanrum ändras så att eleverna inte bara sätter sig med dem de känner sedan innan utan kan lära känna varandra bättre. Vi vet att med bestämda platser i klassrummen ökar vi förutsättningar för inkludering och motverkar olika grupperingar i klasserna.

På mentorstid och även i undervisningen för lärarna återkommande samtal med eleverna om trygghets- och värdegrundsfrågor. Det märks ett ökat behov av att kartlägga riskfaktorer som exempelvis kränkande kommentarer på sociala medier, för att arbetslagen ska kunna planera ett förebyggande arbete gentemot riskfaktorerna. Trygghet och trivsel stämde även av med elever och vårdnadshavare i samband med utvecklingssamtalen terminsvis.

Åtgärder som skall genomföras läsåret 2023/2024

Efter att ha analyserat förra läsåret och de insatser som då gjordes i relation till resultaten i GR-enkäten och de samtal som mentorer och lärare dagligen för med elever så har vi nu på sektor 4 en tydlig plan i hur vi ska arbeta. Efter diskussioner på sektorn har vi också valt att lyfta fram vikten av att göra saker tillsammans på sektorn för att skapa en bättre arbetsmiljö och ökad trygghet för såväl elever som lärare. Alströmergymnasiet är en stor skola med i dagsläget ca 1450 elever vilket gör att det är viktigt för eleverna att träffas över program-gränserna och

gynnar och främjar mötet mellan olika program-kulturer.

På sektor 4 arbetar man under mentorstiden fortsatt med gruppskapande och värdeskapande aktiviteter enligt det årshjul som finns på skolan och på programmen. Man kommer också att göra punktinsatser i de klasser och grupper där lärarna signalerar att extra insatser behövs. Vid behov i dessa fall tar man hjälp av personal från elevhälsan. Det kan t ex handla om att man har samtal med alla elever i en klass för att kartlägga och se vilka insatser vi behöver sätta in för att alla elever ska trivas och må bra i sin skola. Det kan också handla om ett fördjupat arbete när det gäller att tydliggöra vad som är kränkningar och diskrimineringar och hur skolans och samhällets syn är på dessa.

När det gäller undervisningen arbetar vi vidare på de olika programmen och vidareutvecklar våra projekt som bidrar till både måluppfyllelse i ämnena och till gemenskap och trygghet. Projekten kan vara kursövergripande, klassgemensamma, ibland årskursövergripande.

Mentorskapet och mentorstiden är ett viktigt fokus på alla program även framåt. Här tar lärarna upp bemötande, respekt och hur vi på skolan, i klasserna och på programmen tillsammans arbetar med detta.

Under hösten 2023 liksom tidigare år uppmanas varje arbetslag att vidare föra en fortsatt dialog med eleverna på respektive program kring förhållningsregler i klassrummet och hemvisten utöver de ordningsregler som gäller för hela skolan. Det handlar till exempel om hur vi bemöter varandra, användandet av mobiltelefoner i klassrummet samt hur vi tillsammans tar hand om vår skolmiljö. Skolans ordningsreglerna uppdaterades centralt inför läsåret 22/23 dels med anledning av ändringar i skollagen gällande trygghet och studiero och dels eftersom vi såg ett värde att ta ett större omtag när det gäller vår gemensamma arbetsmiljö. Även diskussioner kring bemötande och respekt för vars och ens egenvärde är alltid viktiga att ha med våra elever.

Inför detta läsår har endast små justeringar i ordningsreglerna gjorts. Vi arbetar vidare med implementering, uppföljning och utvärdering av skolans gemensamma ordningsregler och i vissa fall kommer man att arbeta och bryta ned dem lokalt för att de ska fungera mot arbetslivet som eleverna möter på praktik eller mot det samhälle som de snart ska gå ut i.

Liksom tidigare år arbetar vi vidare med att respektive program gör gemensamma aktiviteter med elevgrupperna, från "Den goda starten" i augusti och återkommande aktiviteter under året, i syfte att stärka gruppen och ytterligare öka trivsel, trygghet och samhörighet. I terminsstarten anordnades en eller två heldagar "Den goda starten" där information varvades olika gemensamhetskapande aktiviteter för åk 1. När det gäller åk 2 och 3 så startade vi även där upp med olika aktiviteter men de var mer inriktade mot programmen.

I läsårsstarten går mentorerna enligt våra årliga rutiner igenom Planen mot kränkande

behandling med eleverna i syfte att eleverna dels ska känna till innehållet i planen och dels ska känna till gången i ett kränkingsärende. Här kommer vi att ytterligare förtydliga gången med hjälp att konsekvenstrappor och liknande.

Utvärdering sker genom att:

Eleverna besvarar GR-enkäten eller Skolinspektionens enkät, skolans egna enkäter och utvärdering och resultaten analyseras.

Läsårets aktiviteter följs upp och utvärderas fortlöpande av elever och lärare. En sammanfattande utvärdering och analys av läsårets arbete görs sedan i enlighet med de rutiner vi har i vårt systematiska kvalitetsarbete och redovisas i både sektorns SKA-rapport samt i Planen mot kränkande behandling, del 2.

Planen mot kränkande behandling utvärderas liksom vårt övriga arbete i juni 2024.

// Maria Lindberg, rektor och Mats Kjellmer bitr rektor, sektor 4, Alströmergymnasiet.

Bilaga 1

Anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Denna blankett kan användas av elev, vårdnadshavare och skolpersonal för att anmäla diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Blanketten lämnas till rektor.

Uppgifter om anmälaren

Namn:	Telefonnummer:
-------	----------------

Uppgifter om den utsatta eleven

Namn:	Personnummer (de sex första siffrorna):	
Vet ev. vårdnadshavare och/eller den utsatta eleven om att en anmälan görs:	Ja	Nej
Vilken sektor tillhör den utsatta eleven:		

Händelseinformation

Datum för händelsen:	Datum då händelsen kom till skolans kännedom:
----------------------	---

Kortfattad beskrivning av händelsen

--

Kortfattad beskrivning av ev. åtgärder som redan vidtagits (om anmälan görs av personal)

--

Denna anmälan har tagits emot av följande personal

Namn:	Datum:
Tfn:	Sektor:

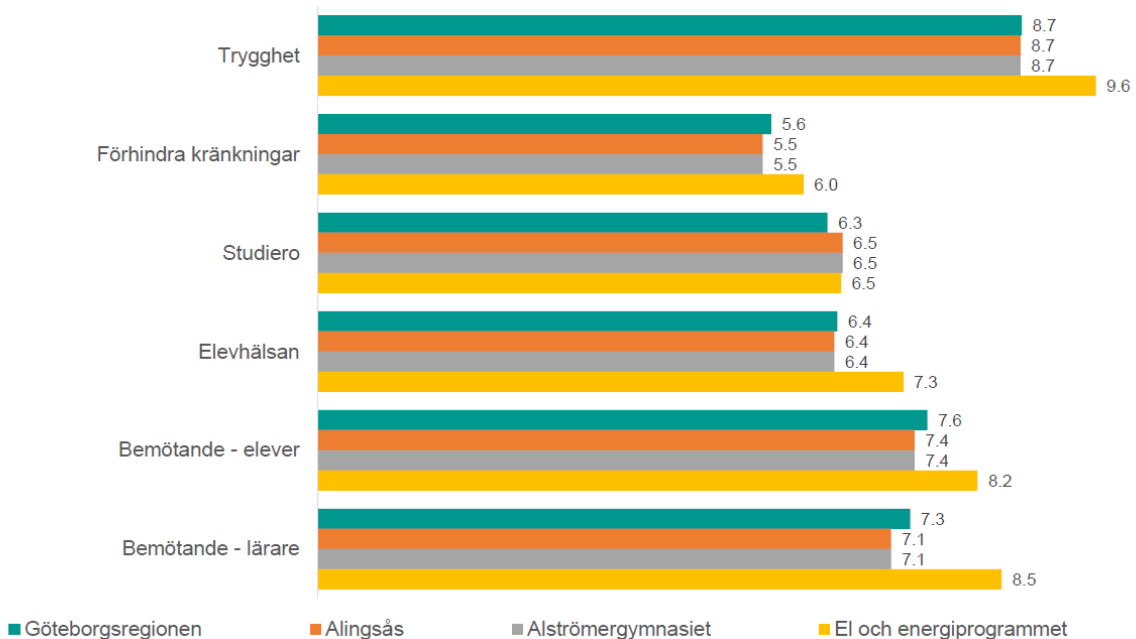
Plan mot kränkande behandling 2023/24, sektor 4, komplettering

Denna text är en komplettering till årets Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som upprättats vid sektor 4. Syftet med kompletteringen är att förtydliga hur arbetet mot kränkande behandling mm utgår från elevernas uppfattning om sin skolvardag med avseende på värdegrundsfrågor, så som den kommer till uttryck i den senaste GR-enkäten. Enkäten genomfördes i årskurs 2 i februari-mars 2023.

Sektor 4 utgörs av fyra nationella program: El- och energiprogrammet (EE), Ekonomiprogrammet (EK), Estetiska programmet (ES) samt Försäljnings- och serviceprogrammet, som i årskurs 3 alltså heter Handels- och administrationsprogrammet (HA/FS). Programmen skiljer sig mycket åt i inriktning och karaktär, likaså i vilka värdegrundsfrågor som är mest aktuella för eleverna. Därför redovisar vi här fyra olika analyser, en för vart och ett av programmen. Diagrammen visar indexvärden mellan 0 och 10 (10 är det "bästa" värdet) för de frågeområden i enkäten som berör värdegrundsfrågor. För varje frågeområde avser den understa blå stapeln klassen (gäller ES och HA/FS), därovanför kommer i tur och ordning programmet (gul), Alströmergymnasiet, Alingsås och GR.

Resultaten skiljer sig avsevärt mellan programmen vilket tyder på att elever på olika program ser olika utvecklingsområden. Arbetet för att utveckla verksamheten kan därför behöva utformas olika för olika program och arbetslag.

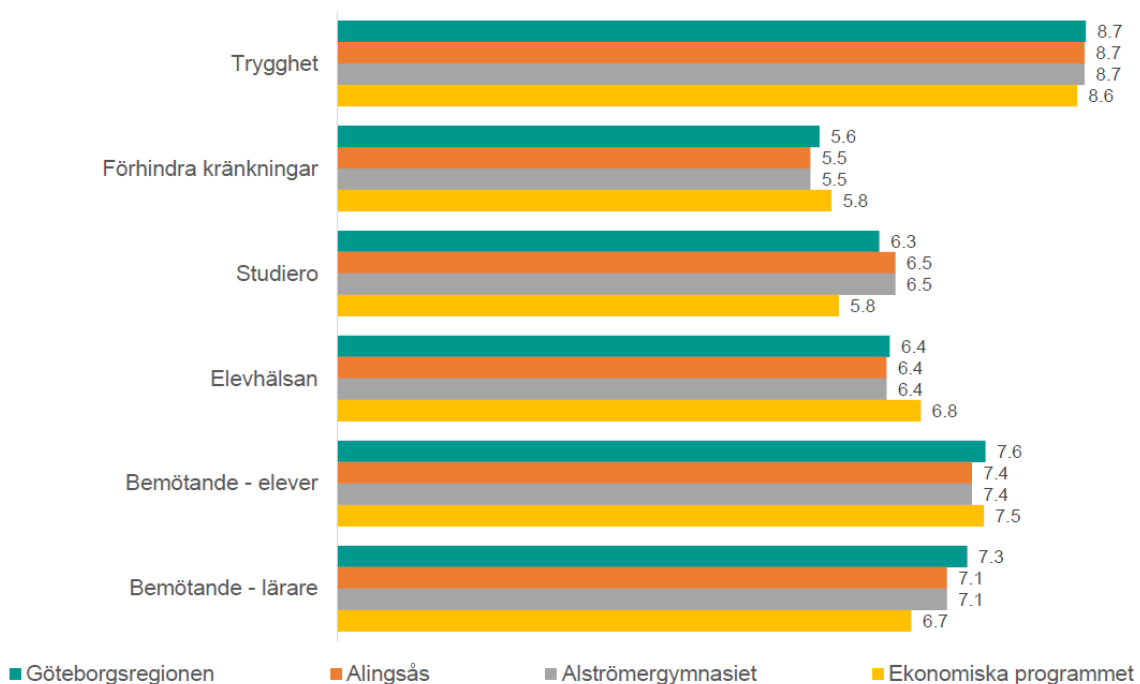
El- och energiprogrammet

El- och energiprogrammets elever upplever en högre nöjdhet med sin skola och utbildning jämfört med övriga elever på Alströmergymnasiet och i hela GR. Eleverna på el-programmet känner sig trygga och upplever att utbildningen är intressant och lärorik.

Inför läsåret 2023/2024 är ett av våra tre utvecklingsfokus på El och energiprogrammet att skapa ökad studiero tillsammans med eleverna. Skapar vi goda relationer till våra elever kommer de också att uppleva att de har vuxna att prata med vid behov och deras känsla av trygghet och studiero ökar.

Ekonomiprogrammet

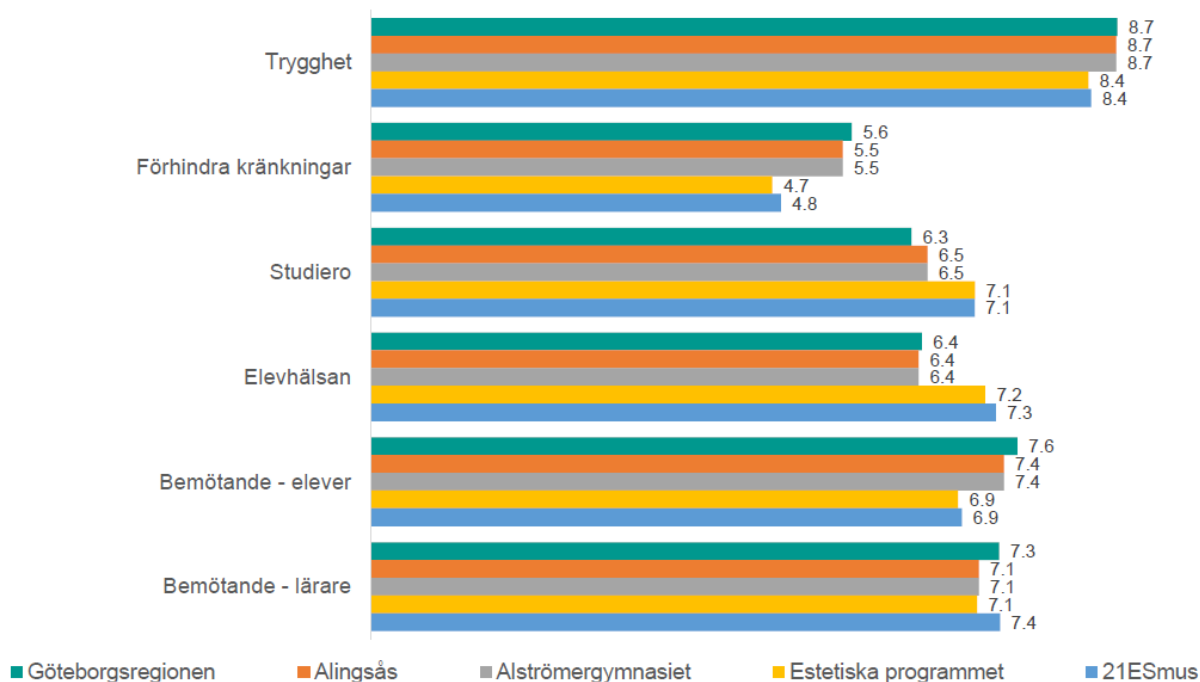

Ekonomiprogrammets elever känner sig överlag trygga och ger goda värden i enkäten när det gäller trygghet och trivsel. Däremot visar enkäten på lite lägre tillit till lärarnas möjligheter att hjälpa och stödja samt att fånga upp om något händer. Eleverna upplever dock att de har ett bra skyddsnet i EHT.

Inför kommande läsår behöver vi ytterligare arbeta för ökad tillit och att våra elever ska känna sig trygga med att det finns vuxna att gå till och som kommer att agera och stötta. Mentorskapet kommer att vara ett av våra utvecklingsfokus på ek-programmet för att skapa goda relationer och därmed en tryggare miljö på programmet, i hemvisten och på skolan. Här kommer vi också att tillsammans med EHT arbeta för snabbare återkoppling för att då kunna stötta mer effektivt.

Vidare ligger vi lite lågt i enkäten när det gäller upplevelsen av likabehandling oberoende av kön på ek-programmet. Svaren i elevenkäten visar på att eleverna upplever att de behandlas olika i klassrummet beroende på kön. Under kommande läsår kommer vi på ek-programmet att vidare undersöka och kartlägga i vilka situationer eleverna känner sig olika behandlade.

Estetiska programmet

14 av 19 elever i musikklassen 21ESmus (74%) besvarade enkäten; dock svarade inte alla elever på alla frågor. De gula staplarna ovan avser hela årskurs 2 på programmet, inklusive danseleverna som dock var för få för att få en separat redovisning pga integritetshänsyn. Diagrammet visar att esteteleverna på de flesta frågeområden har en positiv eller ganska positiv uppfattning om sin skolmiljö, jämförbar med övriga Alströmergymnasiet och med GR som helhet. På två områden, *Förhindra kränkningar* och *Bemötande - elever*, avviker ES negativt. På det första området är avvikelserna markant och kan härledas till frågan *Tycker du att de vuxna i skolan har koll på vad som händer rasterna?* Den besvaras negativt av de flesta estetelever. För *Bemötande - elever* har 1-2 av 13-14 svarande avgett delvis negativa omdömen. De övriga är positiva.

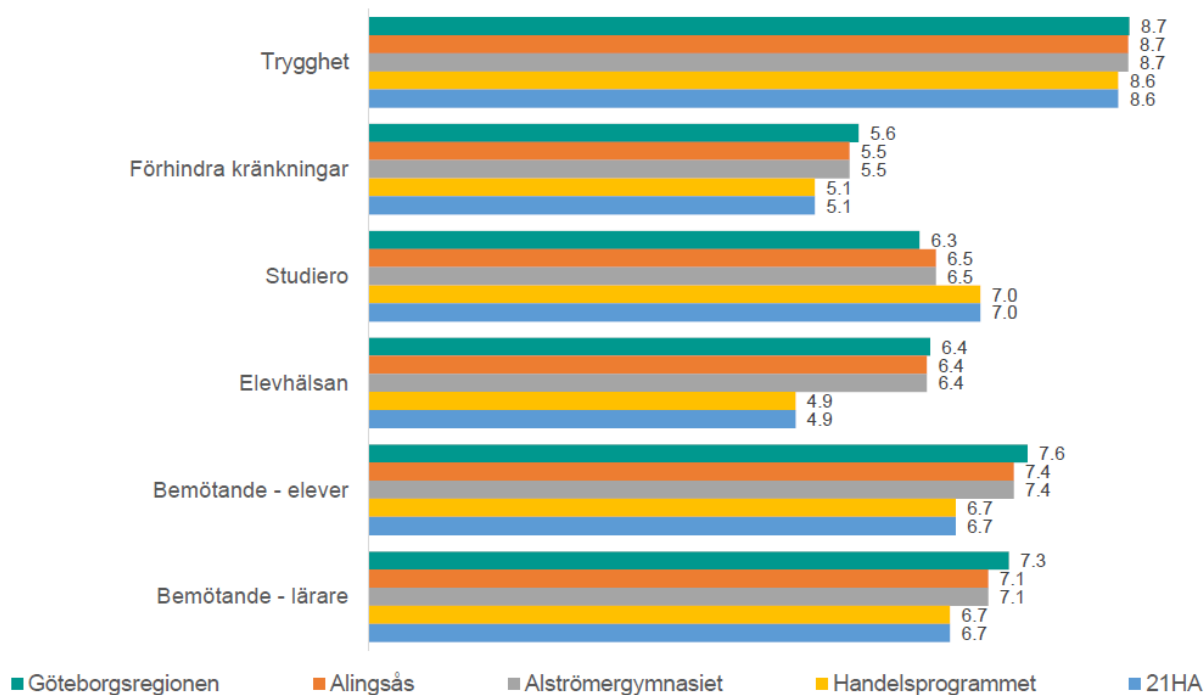
I analysen av enkätsvaren har lärarna påpekat att det pågick en uttalad konflikt mellan några elever i just den aktuella klassen under vintern och våren -23. Den påverkade stämningen i klassen och med stor sannolikhet även vissa av enkätsvaren i negativ riktning. Personalen arbetade under vårterminen engagerat, och så småningom framgångsrikt, med att stötta eleverna i att reda ut sina relationer och återupprätta ett fungerande arbetsklimate.

Estetprogrammet fortsatte under läsåret 2022/23 att arbeta för ökad trygghet bland eleverna. Gemenskapen på programmet stärks både av stora projekt som den traditionella julkonserten och av återkommande gemensamma samlingar för programmets klasser som ofta fylls med tematiskt innehåll. Ett samtal som stundtals var aktuellt under läsåret gällde elevernas behov av trygghet i samband med uppträdanden inför elever från andra program på skolan. Det har förekommit i dessa

sammanhang att ES-elever utsatts för nedsättande kommentarer och kränkningar i sociala medier. Det föranleder diskussioner om hur framträdanden för resten av skolan ska gå till och vilka som ska medverka, men också samtal och åtgärder för att stärka estetelevernars självförtroende genom högre värdering av sin egen ämnesinriktning, sitt val av utbildning och allt som deras estetiska arbete kan bidra med till resten av skolan. Ett antal projekt och aktiviteter med sådant syfte genomförs under läsåret 2023/24. Naturligtvis aktualiseras här även behovet av det övergripande värdegrundsarbete på hela skolan som under läsåret 2023/24 leds av förstelärare och utgör ett gemensamt fokusområde.

Slutligen visar en ytterligare enkät och uppföljande samtal som genomförts med estetprogrammets elever under höstterminen -23 att de nu nästan unisont bedömer tryggheten och stämningen som mycket god i den egna hemvisten, Esteticumbyggnaden. Även miljön i övriga skollokaler bedöms övervägande som trygg. Matsalen utgör dock något av ett undantag där trängsel och oordning besvärar en del av esteteleverna. Det är också en uppmärksammas skolgemensam fråga där vissa ombyggnader planeras för att förbättra genomströmningen och minska trängseln.

Försäljnings- och serviceprogrammet (HA/FS)

18 av 24 elever i klass 21HA (75%) besvarade enkäten; dock svarade inte alla elever på alla frågor. Diagrammet visar en positiv bedömning hos handelseleverna på områdena *Trygghet* och *Studiero*. På övriga områden är värdena lägre i svaren från HA/FS än från övriga Alströmergymnasiet och GR. Störst är diskrepansen på området *Elevhälsan*, där frågorna gäller dels tillgången till hjälp hos till exempel skolsköterska, dels *Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?*

I analysen av enkätsvaren behöver man beakta att en ovanligt stor andel av eleverna i den aktuella klassen var drabbade av svår psykisk ohälsa eller andra personliga svårigheter utanför skolans räckvidd vilket gjorde skolgången omöjlig för dem. Det illustreras av att 6 av de 24 eleverna i klassen, dvs 25 procent, avbröt utbildningen under loppet av läsåret 2022/23, eller efter det. För övrigt bekräftar enkätsvaren att god vuxennärvaro och engagerat elevhälsoarbete behövs på HA/FS. I samband med utökningen av programmet till två parallellklasser hösten 2023 förstärks också personaltätheten vilket ger mentorerna mer tid per elev att stötta och hjälpa. Samarbetet mellan arbetslaget och elevhälsan intensifieras också, bland annat genom flera insatser av elevhälsopersonal i klasserna där man arbetar med värdegrundsfrågor med mera.

Handelsprogrammet/Försäljnings- och serviceprogrammet fortsätter för övrigt arbeta för att implementera fler praktiska arbetsmoment i undervisningen och utveckla samarbeten med externa aktörer. Tanken är att den ökade konkretionen och tydligare verklighetsanknytningen kommer att stärka elevernas motivation och därmed såväl närvaro och studieresultat som trygghet och studiero. Under det gångna läsåret har återkommande oro och stök varit ett bekymmer i programmets hemvist, som ligger centralt placerad i skolan och som besöks av många elever från andra program. Inför läsåret 23/24 har hemvisten disponerats om och nyinretts för att erbjuda en bättre hemkänsla och större trygghet för HA/FS-eleverna. Ökad vuxennärvaro är också ett behov som ses över, här liksom i skolan generellt.

Maria Lindberg, rektor sektor 4

Mats Kjellmer, biträdande rektor sektor 4